

Bülten

Problem Çözme

Sevgili Velilerimiz,

Okulöncesi ve ilkokul öğrencilerimizle rehberlik birimi olarak özellikle üzerinde durduğumuz en önemli sosyal becerilerden biri "Problem çözme" becerisi'dir. Problem çözme becerisini geliştiren çocuklar iletişim becerisi, empati kurabilme becerisi ve diğer sosyal becerilerinde de doğru orantılı bir gelişme gösterirler. Peki çocuklarımızın problem çözme becerilerini geliştirmek için bizler neler yapıyoruz? Sizler neler yapabilirsiniz?...

Çocukların problem çözme becerileri onların gelecek yaşantılarında akran ilişkilerini, bakış açılarını, çözümün bir parçası olmalarını, sosyal ve bilişsel gelişimlerini direk; hayat başarılarını dolaylı olarak etkiler. Peki, bunu geliştirmek için bizler ne yapıyoruz? Gelişim Koleji'nde problem çözme becerisini geliştirecek çalışmaları her yaş seviyesinde farklı yöntem ve tekniklerle uyguluyoruz. BSC (ben sorun çözerim) eğitimi başta olmak üzere, problem çözme becerilerini doğrudan etkileyen empati, iletişim, kendini ifade etme, duygu durumunu ifade etme becerileri üzerinde çalışıyoruz. Rehberlik temalarımız ile okul kültürümüzde yer alan bu becerileri destekliyor ve uygulama imkanları sunuyoruz. Okulumuzda tartıştığımız ve çözmek istediğimiz problemler sadece kişiler arası problemlerle kalmıyor, ilişkilerin yanında toplumsal sorunlara, çevresel sorunlara, kültürel sorunlara ve eşitsizliklere de çözüm önerileri getiriyoruz. Getirdiğimiz bu çözüm önerilerini sosyal sorumluluk projeleri, propaganda ve sunumlarla destekliyor ve hayata geçiriyoruz. Öğrencilerimiz sorun çözme bankı tasarlayıp 'problemi olan kişi buraya otursun, onu gören ve yardımcı olmak isteyen herkes yanına oturup onu dinlesin' diyerek hem öğretmenlerinin hem arkadaşlarının problemlerini çözmesine yardımcı olacak bir fikirle gelebiliyorlar. JMUN, DI, world scholars cup gibi uluslararası çalışmalarla dünya sorunlarına çözümler üretiyor ve bunu diğer okullarla paylaşıyorlar. Stem çalışmalarıyla eleştirel düşünme süreçlerini geliştiriyor ve farklı bakış açıları kazanıyorlar. Empati kurarak karşılarındaki kişilerle duygudaşlık yakalıyor ve onlara destek oluyorlar.

Gelişim kolejinde öğrenciler sorunun değil çözümün bir parçası olmaya çalışıyorlar, peki ailenin çocukların problem çözme becerisini kazanması sürecinde üzerine düşenler nelerdir?

İyi örnek olmak

Çocuklarınızın sizin problemlerle nasıl baş ettiğinizi görmelerine fırsat tanıyın. Gözlem yaparak sizi rol model alacaklardır. Problemi küçük parçalar halinde ele alıp değerlendirdiğinizi görmesini sağlayın.

Problem çözme basamaklarını çocuğunuza öğretmek

1. Problemi açıkça ortaya koy
2. Çözüm yolları üret
3. Ürettiğin çözümlerin iyi ve kötü yönlerini bul
4. En iyi çözümü bul
5. Bulduğun çözüm için yaptığın planı uygula
6. Çözümün sonuçlarını gözden geçir, değerlendir ve değiştir.

Problem çözme basamaklarını çocuğunuza öğrettikten sonra uygulamasına izin verin. Size problem bir durum ile geldiğinde ona 'Bu sorununu nasıl çözebilirsin?' sorusunu sorun ve basamakları izleyerek çözüm üretmesi için destekleyin. Problem durumu çözdüklerinde onları tebrik edin ve cesaretlendirin.

Mountrose'un beş aşamalı sorun çözme yönteminde duyguların da yer aldığı, çocukla daha iyi iletişim kurmayı hedefleyen beş aşamadan bahsedilmiştir. Bu aşamalar aşağıdaki gibidir.

1.Sorunu tanımlama

Bu aşamada çocuğunuza sadece ne olduğu sormalısınız. Çocuğunuz sorunu tanımlarken anlattıklarını sabırla dinlemek, dikkate almak ve sakin olmak çocuğunuza onun sorunuyla gerçekten ilgilendiğinizi gösterir ve sizin için önemli olduğunu hissetmesini sağlar.

2.Duyguları ifade etme

Çocuğunuza ne hissettiğini sorun. Duygularını ifade etmek onu rahatlatacak ve aranızdaki iletişimi güçlendirecektir. Ona duygularını tanımlamasında ve ifade etmesinde yardımcı olabilirsiniz.

3.Olumsuz inancı bulma

Soruna neden olan, altında yatan inançları keşfedin. Olumsuz inançlarımız ve düşüncelerimiz değişmedikçe davranışlarımız değişmez. Duygularımızın altında yatan 'hiç kimse beni sevmiyor' 'zaten ben yapamıyorum', 'hep başarısız olacağım' gibi düşünceler ve inançlar bizi sınırlandırır.

4.Olumlu inancı bulma

Olumsuz düşünceleri olumluya dönüştürmek esastır, bu değişim için doğruluk, sonuçlar ve değişim olmak üzere üç ilkeden yararlanılır. Doğruluk ilkesi, 'hiç kimse' 'hep' gibi genellemeleri sorgulamayı hedefler. Sonuçlar ilkesi olumsuz düşüncelerin sonuçlarının düşünülmesini hedefler. Olumsuz düşünceler yerine 'denebilirim' 'yapabilirim' gibi inançların benimsenmesi için çalışılır. Değişim ilkesinde ise çocuğumuzun olumsuz inançlarını değiştirmek için bilinçli bir çaba harcaması hedeflenir.

5.Geleceği zihninde canlandırma

Olumsuz inançları olumlularla değiştirdikten sonra, çocuğumuzun bu yeni inançlarla sorunu tekrar ele almasını sağlamamız hedeflenir, gelecekte olabilecek şeyleri bu inançlarla hayal eder. Crombie ve Gold (1987) yapmış oldukları araştırma sonucunda; büyüklerinin söylediklerine boyun eğen (itaat eden) çocukların araştırmacılıktan uzaklaşıp hep hazırca yöneldikleri bulunmuştur. Bunun yanı sıra bu çocukların problem çözme yeteneklerinin, uyma derecesi düşük olan çocuklara göre daha az geliştiği gözlemlenmiştir. Çocukların araştırmaya ve sorgulamaya yöneltilmesi problemlerini kendi başlarına çözmelerini destekler.

Çocuklar problem çözerken onlara çok fazla yardım etmemeye çalışın, mümkün olduğunca kendilerinin çözmesini bekleyin. Eğer çözmekte çok zorlanırlarsa küçük ipuçları veya ek materyallerle onları destekleyin.

Anne babaların çocuklarının anlattıklarını sabırla dinlemesi, anladığını gösteren geri dönütler vermesi ve sorularla desteklemesi iletişimi çok güçlendirir. Her zaman onların anlattıkları dinleyebilmeniz mümkün olmayacaktır, bu gibi durumlarda 'şuanda bir işim var 10 dakika sonra yanına geleceğim ve seni dinleyeceğim' örneğindeki gibi onu dinleyeceğiniz zamanı belirtin ve söz verdiğiniz zamanda onu dinlemeye gidin. Çocuğunuz kendini değerli hissedecek ve onu ne kadar önemseyeceğinizi daha iyi anlayacaktır. Bunun yanında müsait olmadığınız bir vakitte onu dinliyormuş gibi yapmayarak iletişim bozukluğundan kaçınmış olacaksınız. Çünkü çocuklar bizim onları dinleyip dinlemediğimizi, gerçekten ilgilenip ilgilenmediğimizi hemen anlarlar.

*Saklamak değil,
paylaşmak olsun
özün.
Eleştirmek değil,
çözümü göstermek
olsun sözün.
Yıkmakta değil,
yapmakta olsun
gözün.
Saldırmak değil,
sarılmaktır çözüm.*

OSHO

KAYNAKÇA

Mountrose, P (2000). 6-8 Yaş çocuklarıyla sorunları çözmeye 5 aşama, Kariyer Yayınları.
Triple P olumlu anne babalık eğitimi, Kendine Güvenen ve Yetkin Çocuklar Yetiştirmek
Gelbal, S. (1991). Problem Çözme, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6, 167-173.
Öğütülmüş, S. (2001). Kişilerarası Sorun Çözme Becerileri ve Eğitimi. Nobel yayın dağıtım.
Trawick-Smith, J. (2014). Early Childhood Development [A Multicultural Perspective] (5th edition). Pearson.

www.gelisim.k12.tr

www.facebook.com/IzmirGelisimKoleji

www.twitter.com/gelisimkoleji

www.youtube.com/glsmlkj